

عنوان مقاله:

اندازه گیری عزت نفس و حمایت اجتماعی پرسنل بهداشتی درمانی، معیاری برای پیش بینی فرسودگی شغلی کارکنان

محل انتشار:

سومین همایش ملی سلامت روان و تندرستی (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

غلامحسین خدایی - دکتری حرفه ای دانشگاه علوم پزشکی مشهد، معاونت فنی مرکز بهداشت استان، مشهد، ایران.

معصومه سعیدی - کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

مریم آجیلیان - کارشناس روانشناسی، بیمارستان ابن سینا، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

علی طلائی - دانشیار روانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد

خلاصه مقاله:

امروزه یکی از عوامل اساسی در کاهش کارایی و از دست رفتن نیروی انسانی، فرسودگی شغلی کارکنان است. فرسودگی شغلی سندرمی مشتمل بر خستگی هیجانی، مسخ شخصیت و کاهش کفایت شخصی می باشد. این معضل علاوه بر بروز اثرات نامطلوب جسمی، عوارض نامطلوب روانی متعددی نیز به همراه داشته و به خصوص در حرفه های یاری دهنده از جمله پرسنل بهداشتی درمانی به دلیل ماهیت استرس زای این مشاغل فرسودگی شغلی بیشتر ایجاد می شود. این پژوهش به منظور تعیین رابطه حمایت اجتماعی و عزت نفس با فرسودگی شغلی در پرسنل بهداشتی درمانی شهرستان مشهد انجام گرفته است. مواد و روش ها: در این مطالعه توصیفی، تحلیلی که به روش مقطعی انجام شد، پرسنل شاغل در 30 مرکز بهداشتی درمانی مشهد که به روش به روش طبقه ای و تصادفی ساده انتخاب شده بودند، ابزار پژوهش را که شامل فرم اطلاعات دموگرافیک و پرسشنامه های استاندارد عزت نفس آیزنگ-حمایت اجتماعی کاسدی و فرسودگی شغلی مازلاک (MBI) بوده، تکمیل نمودند. در پرسشنامه مازلاک فراوانی واحدهای مورد مطالعه در هر یک از ابعاد فرسودگی شغلی شامل: خستگی هیجانی-مسخ شخصیت و کاهش کفایت شخصی با مقیاس لیکرت مورد ارزیابی قرار گرفته و آنالیز داده ها توسط نرم افزار کامپیوتری SPSS و استفاده از آزمونهای آماری توصیفی-تحلیلی مناسب t مستقل، ANOVA و آزمون تعقیبی Tukey و ضریب همبستگی پیرسون انجام گرفته است. یافته ها: یافته ها نشان داد 27 درصد پرسنل آقا و 73 درصد خانم بودند. از لحاظ سطح تحصیلات: 10.2 درصد زیر دیپلم، 22.5 درصد دیپلم، 27.4 درصد فوق دیپلم، 24.6 درصد کارشناسی، 1.7 درصد فوق لیسانس و 14.4 درصد نیز دکتری حرفه ای داشته اند. میانگین سن کارکنان و میانگین سابقه کار در آنان 9.477+14.37 بود. نتایج پژوهش نشان داد میانگین عزت نفس واحدهای پژوهش 14.586+118.07 از مجموع نمره 140 و میانگین حمایت اجتماعی 2.673 ± 10.38 از مجموع نمره 14 بود. در رابطه با فراوانی ابعاد سه گانه فرسودگی 49.9 درصد کارکنان سطوح متوسط به بالای خستگی هیجانی 97.2 درصد افراد سطوح کم مسخ شخصیت و 79.3 درصد افراد سطوح متوسط کفایت شخصی را گزارش کردند. یافته ها حاکی از وجود ارتباط معکوس و معنی دار بین مسخ شخصیت با میزان حمایت اجتماعی و عزت نفس بود، به طوریکه بالاتر بودن میزان حمایت اجتماعی و عزت نفس با کاهش مسخ شخصیت همراه بوده است. $p=0.02$ بین میزان حمایت اجتماعی و عزت نفس کارکنان نیز همبستگی مستقیم و معنی دار موجود بود $r=0.177$ و $p=0.003$ نتیجه گیری: میزان کلی فرسودگی شغلی در کارکنان در بعد خستگی هیجانی متوسط به بالا، مسخ شخصیت پایین و در بعد کفایت شخصی متوسط بوده است. با توجه به ارتباط بین ابعاد فرسودگی شغلی و حمایت اجتماعی و عزت نفس و نیز با توجه به تاثیر فرسودگی شغلی در عملکرد شغلی، خانوادگی و فردی و نیز اثر آن بر غیبت از کار پرسنل و بازنشستگی زود هنگام، کاهش عوامل تنش زا و افزایش رضایت کاری پرسنل از طریق بهبود شرایط محیط کار در مراکز بهداشتی درمانی می بایست مورد توجه و همت بیشتر مسوولان قرار گیرد

کلمات کلیدی:

فرسودگی شغلی - پرسنل بهداشتی درمانی-شهرستان مشهد-حمایت اجتماعی-عزت نفس

